

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง วาตะ วาที (๒)

ครูผู้สอน ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

วาทะ วาที (๒)

กิจกรรม

แนะนำตนเอง
ผ่านการบอกเล่า

ศึกษาเรียนรู้

การพูดในโอกาสต่าง ๆ

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การพูดในโอกาสต่าง ๆ
๓. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในรูปแบบแผนผังความคิด จากหัวข้อที่กำหนดให้

ใบความรู้ที่ ๒๕ เรื่อง การพูดในโอกาสต่าง ๆ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลินพาที่สี่ประเด็น
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ เรื่อง วาจา วาทิ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การพูดในโอกาสต่าง ๆ หมายถึง...

การพูดในสถานการณ์และวาระในการพูด เป็นการพูดในแต่ละงาน ซึ่งงานนั้นจัดตามวาระโอกาสต่าง ๆ กันไป เช่น งานมงคลสมรส งานขึ้นบ้านใหม่ งานวันปีใหม่ เป็นต้น

คนเรายังต้องมีกิจกรรมทางสังคมอยู่ในชีวิตประจำวันตลอดค้ำกล่าวในโอกาสต่าง ๆ ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำอยู่เสมอ เพราะเป็นการแสดงมารยาทที่ดีและปฏิบัติตามประเพณีของสังคม เช่น การกล่าวคำอวยพร กล่าวคำแนะนำ กล่าวต้อนรับ เป็นต้น คำกล่าวลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นับเป็นกิจกรรมการพูด ซึ่งผู้ใดมีประสบการณ์มากมีความรู้และปฏิภาณดี ก็ย่อมกล่าวได้ดีเป็นที่พอใจแก่ผู้ฟัง บางคนสามารถกล่าวได้ทันทีโดยไม่ต้องเตรียม แต่สำหรับผู้ที่ยังมีประสบการณ์น้อยก็จำเป็นต้องอาศัยการเขียนร่างคำกล่าวไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถกล่าวได้ด้วยความมั่นใจ

องค์ประกอบของการพูดในโอกาสต่าง ๆ

๑. **กาละ** หมายถึง วัน เวลา ที่การพูดเกิดขึ้น เช่น ตอนเช้า สาย บ่าย ค่ำ หรือระหว่างการรับประทานอาหาร การนั่งฟังบรรยาย
๒. **เทศะ** หมายถึง สถานที่ที่การพูดนั้นได้กระทำหรือแสดงออก เช่น ในสำนักงาน ในห้องประชุม ในห้องรับแขก ในครัว ในโรงภาพยนตร์ ในห้องเรียน ฯลฯ
๓. **สัมพันธภาพ** หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น ความสนิทสนมความเป็นเพื่อน พนักงานกับนายจ้าง ครูกับศิษย์ บิดากับมารดา หรือบิดา-มารดากับบุตร ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่ ฯลฯ สังคมได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไว้ตามครรลองของวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี
๔. **จุดมุ่งหมายของการพูด** หมายถึง ความต้องการในเจตนาในการพูดทั้งของผู้พูดและผู้ฟัง เช่น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อหาข้อมูลและวิธีการในการปฏิบัติ เพื่อโน้มน้าวใจเพื่อให้เกิดการคล้อยตามเห็นด้วย เพื่อให้เกิดความสบายใจ อบอุ่น เพื่อให้เกิดกำลังใจ ฮึกเหิม
๕. **เนื้อหาของการพูด** หมายถึง สารที่ผู้พูดและผู้ฟังพูดโต้ตอบกันโดยอาศัยระบบสัญลักษณ์ทั้งอวัจนภาษาและวัจนภาษา เนื้อหาของการพูดควรจะมีความต่อเนื่อง ตอบโต้ซึ่งกันและกันระหว่างคู่สนทนาหากเป็นการพูดต่อกลุ่มการพูดต่อสาธารณชนนอกจากความต่อเนื่องแล้ว ควรจะมีความกระชับชัดเจนความถูกต้องด้านการใช้ภาษา เรียงลำดับความได้ดี
๖. **โอกาส** หมายถึง เหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการพูดนั้น ๆ โดยมักจะเกี่ยวข้องกับกาลเทศะ ซึ่งทำให้เกิดการพูดตามโอกาสขึ้น อันเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงลงไป เช่น การกล่าวอวยพรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ การกล่าวอวยพรคู่บ่าวสาวในงานสมรส การกล่าวขอบคุณวิทยากร การกล่าวแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาการขยายผลิตภัณฑ์ของบริษัท ฯลฯ
๗. **มารยาท** หมายถึง แนวทางในการออกแสดงของพฤติกรรมมารยาทหรือกฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียม ตลอดจนคุณธรรมประจำใจทั้งของผู้พูดและผู้ฟัง เช่น ในการกล่าวขอบคุณวิทยากร ซึ่งเชิญมาบรรยาย แม้ว่าการบรรยายจะนำเป้าหมายอยู่บ้าง ผู้กล่าวขอบคุณก็ไม่ควนพูดกระแทกกระเทียบตำหนิ เย้ยหยัน และสรุปจบลงด้วยคำขอบคุณอันไพเราะ เพราะจนแสดงถึงความไม่จริงใจของผู้พูดและถือว่าไม่เหมาะสมวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

ใบความรู้

เรื่อง การพูดในโอกาสต่าง ๆ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๒๕.๑ เรื่อง พูดอย่างไรในโอกาสต่าง ๆ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลินพาที่ซีประเด็น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ เรื่อง วาหะ วาที่ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การพูดในโอกาสต่าง ๆ

ใบงาน

เรื่อง พูดอย่างไรในโอกาสต่าง ๆ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

พูดอย่างไรในโอกาสต่าง ๆ

อภิปรายความรู้

การพูดในโอกาสต่าง ๆ

หมายถึง...

การพูดในโอกาสต่าง ๆ

การพูดในสถานการณ์และวาระในการพูด
เป็นการพูดในแต่ละงาน ซึ่งงานนั้นจัดตาม
วาระโอกาสต่าง ๆ กันไป เช่น งานมงคลสมรส
งานขึ้นบ้านใหม่ งานวันปีใหม่ เป็นต้น

อภิปรายความรู้

การพูดในโอกาสต่าง ๆ
มีองค์ประกอบใดบ้าง

องค์ประกอบของการพูดในโอกาสต่าง ๆ

๑. กาละ คือ วัน เวลา ที่การพูดเกิดขึ้น
๒. เทศะ คือ สถานที่ที่เกิดการพูด
๓. สัมพันธภาพระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

องค์ประกอบของการพูดในโอกาสต่าง ๆ

๔. จุดมุ่งหมายของการพูด คือ เจตนา
ในการพูดทั้งของผู้พูดและผู้ฟัง

๕. เนื้อหาของการพูด หมายถึง สารที่ผู้
พูดและผู้ฟังพูดโต้ตอบกัน

องค์ประกอบของการพูดในโอกาสต่าง ๆ

๖. โอกาส หมายถึง เหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการพูดนั้น ๆ

๗. มารยาท หมายถึง แนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรมการพูด

อภิปรายความรู้

ประเภทของ
การพูดในโอกาสต่าง ๆ

ประเภทของการพูดในโอกาสต่าง ๆ

๑. การพูดแนะนำตนเอง

๒. การกล่าวอวยพร

ประเภทของการพูดในโอกาสต่าง ๆ

๓. การกล่าวต้อนรับ

๔. การพูดติดต่อกับทางโทรศัพท์

กิจกรรม

พูดดีมีเสน่ห์

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนฝึกพูดแนะนำตัวผ่านใบงานเรื่อง
พูดดีมีเสน่ห์
๓. นักเรียนออกมานำเสนองานหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๒๕.๒ เรื่อง พุดดีมีเสน่ห์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลินพาที่ซีประเด็น
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ เรื่อง วาหะ วาที่ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนและนำตนเอง ก่อนฝึกพูดและออกมาพูดแนะนำตนเองหน้าชั้นเรียน

กล่าวทักทาย

.....

ลำดับหัวข้อที่จะกล่าวถึง

๑. ชื่อและนามสกุล

.....

๒. ถิ่นกำเนิด

.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบัน

.....

๔. การศึกษา

.....

๕. ความสามารถพิเศษ

.....

๖. งานอดิเรก

.....

๗. แผนการดำเนินชีวิต

.....

.....

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง พุดดีมีเสน่ห์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

เรียนรู้เพิ่มเติม

การพูดแนะนำตัว
สำคัญอย่างไร

การพูดแนะนำตัว

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เราจะพบ
และติดต่อกิจธุระกับบุคคลอื่น ๆ อยู่เสมอ
การแนะนำตนเองจึงมีความสำคัญในการ
เริ่มต้นความสัมพันธ์ที่ดี การแนะนำตนเอง
เกิดขึ้นได้หลายโอกาส

วิธีการพูดแนะนำตนเอง

๑. การกล่าวทักทายผู้ฟัง

เรียนคุณครูที่เคารพและสวัสดีเพื่อน ๆ ทุกคน
ดิฉันหรือกระผมชื่อ.....วันนี้จะมากล่าวแนะนำตนเอง
ให้ทุกคนได้รู้จักดิฉันหรือกระผมให้มากขึ้นค่ะหรือครับ

วิธีการพูดแนะนำตนเอง

๒. ลำดับหัวข้อที่จะกล่าวถึง

ชื่อและนามสกุล

ถิ่นกำเนิด

ที่อยู่ปัจจุบัน

การศึกษา

ความสามารถพิเศษ

งานอดิเรก

แผนการดำเนินชีวิต

วิธีการพูดแนะนำตนเอง

๓. ควรแทรกเรื่องราวของชีวิตที่เด่นและประทับใจที่สุด

๔. เรียบเรียงเรื่องราวให้สัมพันธ์กัน

ใบงานที่ ๒๕.๒ เรื่อง พุดดีมีเสน่ห์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เพลิดเพลินที่ซีประเด็น
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ เรื่อง วาหะ วาที่ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนและนำตนเอง ก่อนฝึกพูดและออกมาพูดแนะนำตนเองหน้าชั้นเรียน

กล่าวทักทาย

.....

ลำดับหัวข้อที่จะกล่าวถึง

๑. ชื่อและนามสกุล

.....

๒. ถิ่นกำเนิด

.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบัน

.....

๔. การศึกษา

.....

๕. ความสามารถพิเศษ

.....

๖. งานอดิเรก

.....

๗. แผนการดำเนินชีวิต

.....

.....

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงาน

เรื่อง พุดดีมีเสน่ห์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

พูดดีมีเสน่ห์

สรุปความรู้

การพูดในโอกาสต่าง ๆ คือ การพูดในสถานการณ์และวาระในการพูด เป็นการพูดในแต่ละงาน ซึ่งงานนั้นจัดตามวาระโอกาสต่าง ๆ กันไป ซึ่งคนเราต้องมีกิจกรรมทางสังคมอยู่ในชีวิตประจำวันตลอด คำกล่าวในโอกาสต่าง ๆ จึงยังเป็นสิ่งจำเป็นต้องทำอยู่เสมอ เพราะเป็นการแสดงมารยาทที่ดี และปฏิบัติตามประเพณีของสังคม ดังนั้นนักเรียนควรเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในวาระและโอกาสให้เหมาะสม

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

วาทะ วาที (๓)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบความรู้ เรื่อง “การกล่าวอวยพร”
๓. ใบงาน เรื่อง “กล่าวอวยพรในงานสำคัญ”
๔. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)